

Presentació de la 55 edició de la Memòria Econòmica de Catalunya

El potencial industrial, la capacitat d'atracció d'inversió estrangera i l'obertura de l'economia catalana, són els principals actius per afrontar la recuperació postCovid-19

- Per contra, el baix esforç en R+D a les empreses en comparació amb la UE, l'elevada temporalitat que afecta als joves principalment i l'elevat dèficit públic, seran els factors limitadors de la recuperació postCovid.

Barcelona, 10 de juliol de 2020.- L'any 2019 va ser un bon any malgrat la desacceleració econòmica, sobretot si tenim en compte que el context internacional era advers, amb guerres comercials, incertesa pel Brexit i crisi de la indústria automobilística a Europa. Malgrat tot, Catalunya va créixer un 1,9% el 2019, per sisè any consecutiu per sobre de la mitjana de la zona euro, i tenia bones perspectives per al 2020 abans que esclatés la pandèmia del coronavirus.

Com a conseqüència de la Covid-19, Catalunya patirà la caiguda més dràstica de l'economia des de la Guerra Civil (superior al -10%). El 2020 hi ha poc marge de millora, però la intensitat de la recuperació que es produirà a partir de 2021 dependrà tant dels fonaments del creixement econòmic en el període recent, com de les mesures que es prenguin per reorientar el nostre model productiu cap a les activitats que tindran més futur. Això passa necessàriament per fer una **aposta decidida per la formació, l'R+D+I, la transformació digital i les infraestructures en sentit ampli, des de les de transport fins a les tecnològiques, de recerca i energètiques, només així aquesta crisi es podrà convertir en una oportunitat.**

Aquestes són les principals conclusions de la **Memòria Econòmica de Catalunya 2019**, que s'ha presentat aquest matí a la Casa Llotja de Mar, i que aquest any tracta monogràficament *El futur de les infraestructures a Catalunya. Una visió postCovid-19*. L'acte ha estat presidit pel president de la Generalitat, **Quim Torra** i han participat: el president del Consell de Cambres de Barcelona, **Joan Canadell**; el president de la Cambra de Reus, **Jordi Just**, la directora de la Memòria Econòmica, **Carme Poveda**; el degà BSM de la UPF, **Oriol Amat**; i el catedràtic de la UB, **Germà Bel**.

El balanç de 2019 ens deixa tres bones notícies que seran vents a favor en la sortida de la crisi Covid-19, i tres debilitats que jugaran en contra de la recuperació.

Factors positius del creixement de 2019 que seran vents a favor en la sortida de la crisi postCovid-19

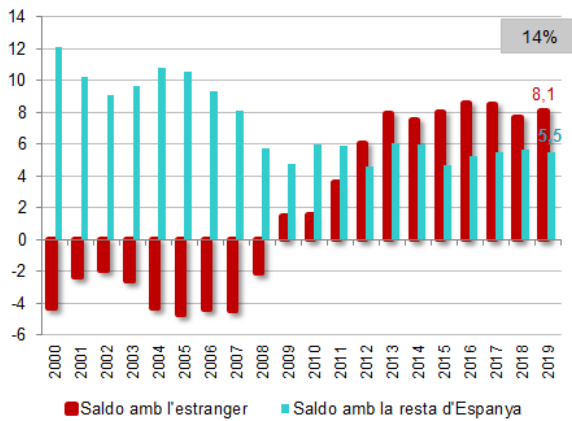
- 1. El grau d'obertura i internacionalització de Catalunya és cada vegada més gran, senyal de la competitivitat de la nostra economia.**

Catalunya ha assolit un saldo exterior positiu del 14% del PIB el 2019, que és la suma del saldo amb l'estranger (del 8,1% del PIB) i el saldo positiu amb la resta d'Espanya (5,5%), sent aquest uns dels superàvits més elevats de la sèrie històrica i dels països europeus. Per altra banda, Catalunya

continua ampliant el percentatge de vendes que van a l'estranger (64%) en detriment de les dirigides a la resta d'Espanya (36%).

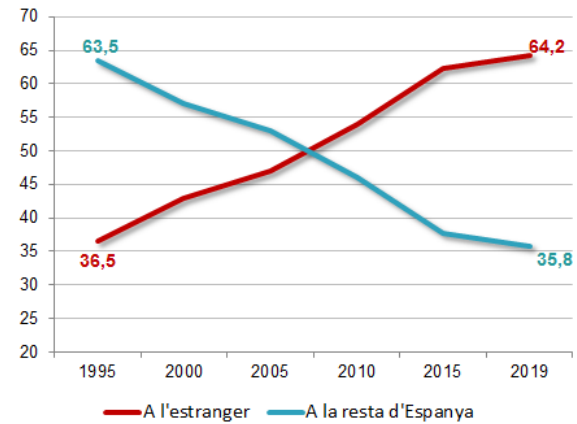
Aquesta vocació d'obertura a l'estranger de l'economia catalana ens ha fet més vulnerables quan s'han tancat fronteres per la Covid-19, però també pot ser una gran oportunitat quan l'economia mundial recuperi el pols, que serà molt abans de que ho faci la demanda interna.

Saldo de béns i serveis amb l'estranger i amb la resta d'Espanya (en % del PIB). Font: Idescat

Vendes de béns per destinació geogràfica

(en % s/vendes a fora de Catalunya). Font: Gencat a partir de C-Intereg

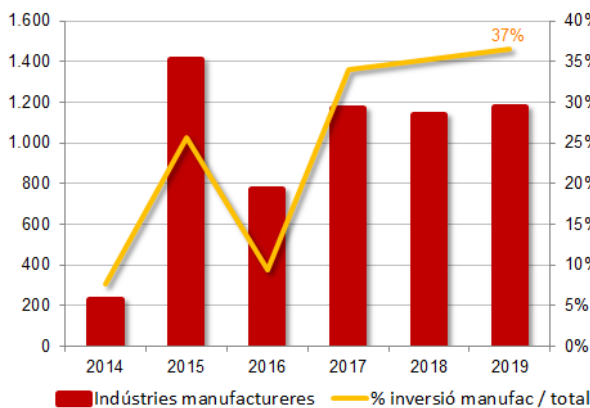
2. Catalunya continua tenint potencial industrial i capacitat d'atracció d'inversió estrangera en el sector manufacturer.

En els darrers cinc anys, Catalunya ha estat capaç de mantenir un nivell d'inversió estrangera destinada al sector manufacturer de gairebé 1.200 M€ en mitjana anual, que representa més d'una quarta part de la inversió estrangera total rebuda a Catalunya. Aquest tipus d'inversió té un impacte molt positiu sobre l'economia perquè genera ocupació estable, ben remunerada i de llarg termini, a més d'inversió en tecnologia i innovació.

A més, la indústria catalana s'està reorientant cap als sectors de més valor afegit. El 2019 s'ha produït un fort creixement de les exportacions industrials d'alt contingut tecnològic, que han augmentat un 18,2% (gràcies al sector farmacèutic), i en el període 2015-2019 el creixement acumulat ha estat del 41,3%. Per altra banda, l'ocupació en les branques de manufactures d'intensitat tecnològica alta i mitjana a Catalunya és una de les més elevades d'Europa, a excepció d'Alemanya.

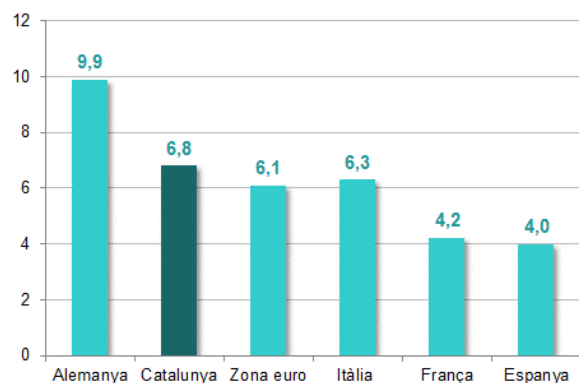
Inversió estrangera en la indústria manufacturera

(milions d'euros i %). Font: Idescat

Ocupació en manufactures de contingut tecnològic

alta i mitjana-alta (en % ocupació total). Font: Idescat i Eurostat

3. Augment progressiu dels salaris i intensa creació d'ocupació, però que amaga un problema de productivitat.

Per segon any consecutiu els costos salarials van augmentar per sobre del 2% el 2019, més que la inflació, fet que va permetre als treballadors recuperar poder adquisitiu. Aquest augment salarial va anar acompanyat, un any més, per una intensa creació d'ocupació, però en canvi la productivitat (PTF) va fer una contribució negativa al creixement el 2019, el que demostra que cal apostar per la formació, la transformació digital i la innovació, especialment en el sector serveis.

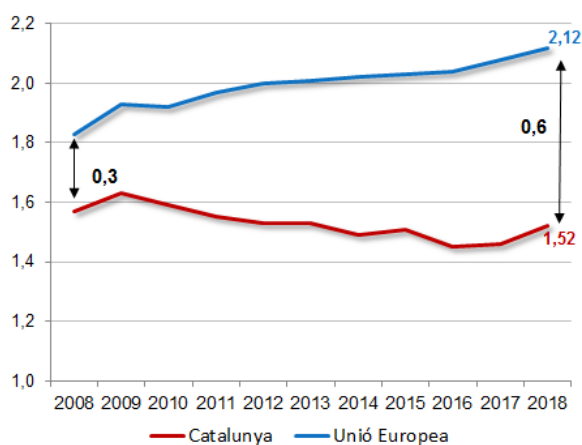
Factors negatius del creixement de 2019 que jugaran en contra de la recuperació postCovid-19

1. La despesa en R+D a Catalunya està lluny de la mitjana europea, principalment per l'escàs esforç realitzat per les empreses durant la darrera dècada.

Catalunya té diferencial de 0,6 punts de PIB en despesa en R+D respecte a la mitjana de la UE, el doble de fa deu anys. El 2018, Catalunya ha augmentat aquest esforç en R+D, però ho ha fet en la mateixa magnitud que el conjunt d'Europa per la qual cosa Catalunya no millora posicions en el rànquing europeu. La principal explicació d'aquest diferencial és que les empreses europees han augmentat la despesa en R+D un 47% durant la darrera dècada, mentre que a Catalunya l'augment ha estat del 8% (5% a Espanya), i a més aquest augment s'ha produït sobretot el darrer any.

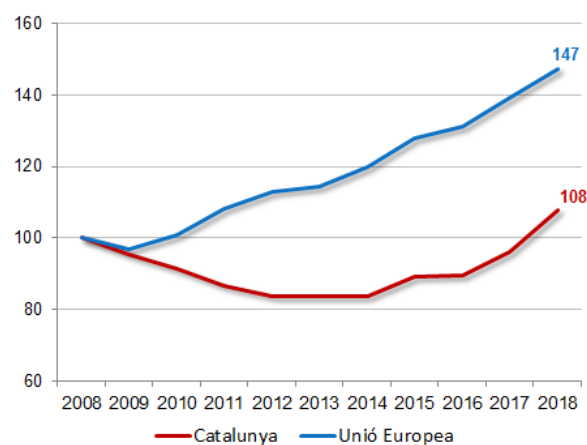
Despesa en R+D total, en % del PIB

(en %). Font: INE i Eurostat

Despesa en R+D realitzada per les empreses

(índex 2008=100, milions d'euros). Font: INE i Eurostat

2. Baixa qualitat de l'ocupació creada durant la recuperació que afecta sobretot als joves.

Malgrat que el 2019 l'ocupació indefinida va augmentar més que l'ocupació temporal i això va fer que la taxa de temporalitat baixés tres dècimes, fins a un 21,6%, encara continua sent una de les més elevades d'Europa. Tenir una taxa de temporalitat tan alta ha fet que l'economia catalana fos molt vulnerable a la destrucció d'ocupació durant la crisi del coronavirus. Cal recordar que el 38% de l'ocupació que es va crear entre 2014 i 2019 va ser temporal i aquesta ocupació és la primera que s'ha destruït quan ha arribat la crisi de la Covid-19.

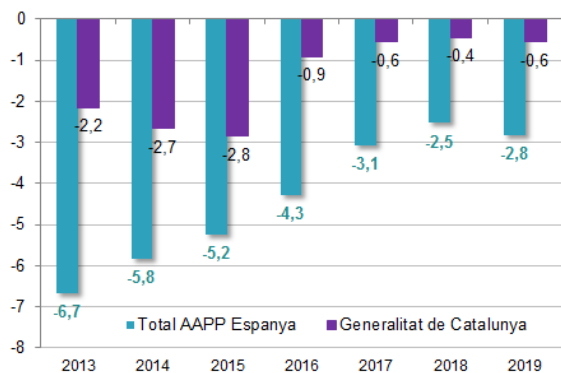
El col·lectiu més afectat per aquesta elevada temporalitat és el dels joves: gairebé el 70% dels joves menors de 24 anys que treballaven tenen un contracte temporal i entre els joves de 25 i 29 anys és gairebé la meitat. Cal una reforma del marc laboral que doni estabilitat als joves perquè aquests puguin emancipar-se, accedir a un habitatge i tenir fills.

3. La reducció del dèficit públic durant la fase expansiva no ha estat suficient per encarar una nova crisi.

El dèficit públic del conjunt de les administracions públiques espanyoles va augmentar el 2019 tres dècimes fins al 2,8% del PIB, trencant així amb la tendència de reducció que venia observant-se des de 2011. L'ajustament del dèficit que es va produir entre 2013 i 2017 va ser resultat de la caiguda de la despesa en % PIB (fonamentalment per raons cícliques, ja que es redueix la despesa en atur, prestacions socials, etc.). Per contra, la contribució dels ingressos públics a aquesta correcció del dèficit ha estat nul·la (pràcticament s'ha mantingut constant la ràtio ingressos públics en el 39% del PIB). La reducció d'aquest dèficit serà el gran repte que haurà d'afrontar el sector públic una vegada passi la fase actual d'emergència.

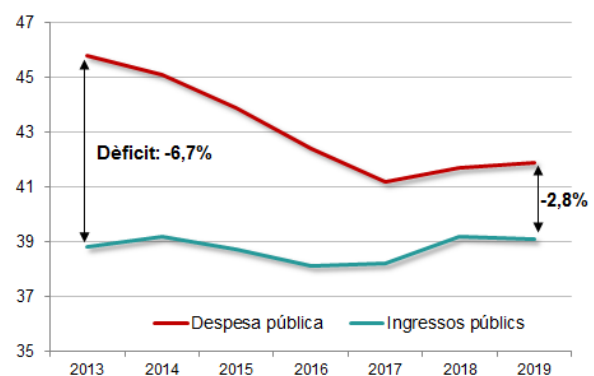
Dèficit públic

(en % PIB). Font: Ministeri d'Hisenda i Gencat

Ingressos i despeses públiques, Espanya

(en % PIB). Font: Eurostat

ARTICLES DEL MONOGRÀFIC “El futur de les infraestructures a Catalunya. Una visió postCovid-19”

1. Com serà el mapa de les infraestructures de transport a Catalunya el 2030?
Cristian Bardají i Rubén López, Cambra de Comerç de Barcelona
2. Alta velocitat ferroviària i activitat econòmica: hi ha alguna relació?
Anna Matas, Josep Lluís Raymond i Josep Lluís Roig, Universitat Autònoma de Barcelona
3. Les infraestructures a Catalunya en un futur incert
Germà Bel, catedràtic d'Economia de la Universitat de Barcelona
4. Sobre els aeroports: una pausa per a la reflexió
César Trapote-Barreira, consultor i Universitat Politècnica de Catalunya
5. Mercat d'oficines a Catalunya al 2019: un any de xifres rècord
Anna Gener, CEO Savills Aguirre Newman
6. El futur de les infraestructures de recerca i innovació en el marc del Pacte Nacional per a la Societat del Coneixement. **Francesc Xavier Grau**, secretari d'Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya
7. 5G: oportunitats de la nova connectivitat
Eduard Martín, director 5G MWCcapital i CEO 5G Barcelona